

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι-ΙΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών & Τεχνών		
ΤΜΗΜΑ	Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	IBM001 IBM002	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1° 2°
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής Ι-ΙΙ History of Byzantine Music I- II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής Ι	2	3	
Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής ΙΙ	2	3	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η παρακολούθηση του μαθήματος «Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής Ι» αποτελεί προαπαίτηση για την παρακολούθηση του μαθήματος «Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής ΙΙ».		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://compus.uom.gr/MUS536/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι ικανοί

- να γνωρίζουν και να κατανοούν κριτικά την ιστορική εξέλιξη της βυζαντινής μουσικής
- να κατανοούν την αλληλεξάρτηση ιστορίας και ιστοριογραφίας μέσα από την βιβλιογραφία του πεδίου
- να οργανώνουν, μελετούν, αναλύουν και να συνθέτουν την πληροφορία
- να στοχαστούν, να συζητήσουν και να προτείνουν στους συμφοιτητές τους διαμορφωμένες κρίσεις, βασισμένοι στην ερευνητική βιβλιογραφία του πεδίου

Επίπεδα επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Γνώσεις: Επίπεδο 6

Δεξιότητες: Επίπεδο 6

Ικανότητες: Επίπεδο 6

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(1) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα μαθήματα πραγματεύονται την ιστορία της βυζαντινής μουσικής από τις απαρχές της μέχρι τη νεότερη ψαλτική παράδοση. Σε συνάρτηση με το ιστορικοκοινωνικό υπόβαθρο και την εντός του ναού επιτέλεση, εξετάζονται:

η πορεία της βυζαντινής μουσικής ιστοριογραφίας,
οι πηγές του βυζαντινού μουσικού πολιτισμού,
η εξέλιξη της σημειογραφίας,
οι φάσεις διαμόρφωσης του βυζαντινού λειτουργικού τύπου και της υμνογραφίας,
η ανάπτυξη του μουσικοθεωρητικού στοχασμού,
η βυζαντινή, μεταβυζαντινή και νεότερη μελοποιΐα και οι κατά περίοδο εκπρόσωποί τους.

(2) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, Διάλεξη.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none">- Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (powerpoint, βιντεοπροβολέας, web streaming-video, διαδικτυακοί τόποι, video/ audio αποσπάσματα, ηλεκτρονικά κείμενα)- Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές/-τριες (email)- Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας comprus
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου Διαλέξεις 26 Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας 24 Εξέταση ή Προετοιμασία δημόσιας παρουσίασης 25 Σύνολο 75 (25Ω/ECTS)

<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p><u>Γλώσσα αξιολόγησης</u> Ελληνική</p> <p><u>Μέθοδοι αξιολόγησης</u> Α) Διαμορφωτική (εργαστηριακή εργασία- επίλυση προβλημάτων): Κατά τη διάρκεια των εβδομαδιαίων μαθημάτων, οι φοιτητές καλούνται να συνεισφέρουν στο εξεταζόμενο θέμα προσεγγίζοντας και αξιολογώντας κριτικά το πηγαίο υλικό που παρουσιάζεται και να συμμετέχοντας στο μικτό διάλογο που αναπτύσσεται.</p> <p>Β) Συμπερασματική IBM I: Δημόσια παρουσίαση (εντός τάξης) θέματος επιλογής του διδάσκοντος, σχετικού με κεφάλαια του εξαμήνου, με χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας. IBM II: Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής σε συνδυασμό με Ερωτήσεις σύντομης Απάντησης <u>Κριτήρια αξιολόγησης</u> Είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του μαθήματος στο CoMPus</p>
--	--

(3) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βιβλιογραφία μαθήματος:

Σπυράκου, Ευαγγελία. *Οι Χοροί των Ψαλτών κατά τη βυζαντινή παράδοση*. Αθήνα: Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, 2008).

Φλώρου, Κωνσταντίνου. *Η ελληνική παράδοση στις μουσικές γραφές του μεσαιώνα*. Αθήνα: Ζήτη, 1998.

Χαλδαιάκης, Αχιλλεύς. *Βυζαντινομουσικολογικά: Ιστορία*. Αθήνα: Σταμούλη, 2014.

- Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη (ενδεικτικά)

Η σχετική βιβλιογραφία σε συνδυασμό με σημειώσεις της διδάσκουσας ανά θέμα παρέχεται στους φοιτητές στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης CoMPus. Ενδεικτικά:

Alexandru, Maria. "Preliminary Remarks on the Historiography of Byzantine Music and Hymnography". *Bollettino della Badia Greca di Grottaferrata* 3.3 (2006), 31-45.

Arranz Miguel. "Les Grandes Étapes de la Liturgie Buzantine: Palestine – Byzance – Russie". *Liturgie de l'Église Particulière et Liturgie de l'Église Universelle* (1976), 43 - 72.

Baldovin, John. *The Urban character of Christian Worship. The Origins, Development, and Meaning of Stational Liturgy*, OCA 228 (1987).

Hannick Chr., "Τὰ διδακτικά συγγράμματα τῆς κλασικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς" (μτφρ. Δημ. Γιάννου), στὸν Hunger, *Λογοτεχνία*, σσ. 383-400.

Hannick Chr., "Τὰ διδακτικά συγγράμματα τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς" (μτφρ. Δημ. Γιάννου), στὸν Hunger, *Λογοτεχνία*, σσ. 401-434.

Mateos J., *La célébration de la Parole dans la Liturgie Byzantine*. OCA 191 (1971).

Μπαλαγεώργος, Δημήτριος. *Ἡ ψαλτικὴ παράδοση τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Βυζαντινοῦ Κοσμικοῦ Τυπικοῦ*, Αθήνα: IBM 6 (2001).

Φλώρος, Κωνσταντίνος. *Η ελληνική παράδοση στις μουσικές γραφές του μεσαιώνα. Εισαγωγή στη Νευματική Επιστήμη*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη, 1998.

Φουντούλης, Ιωάννης. *Κείμενα Λειτουργικῆς, τεῦχ. Α΄, Ἀκολουθία τοῦ νυχθημέρου*. Θεσσαλονίκη: Πουρναράς (1985).

Στάθης, Γρηγόριος, *Τα Πρωτόγραφα της εξηγήσεως εις την Νέαν Μέθοδον σημειογραφίας*. Αθήνα: Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, 2016.

Taft, Robert, "How Liturgies grow: the Evolution of the Byzantine *Divine Liturgy*". *OCP* 43 (1977), σσ. 355-378.

Taft, Robert, "The Structural Analysis of Liturgical Units: An essay in Methodology". *Worship* 52 (1978), σσ. 314 - 329.

Troelsgard, Christian. *Byzantine Neumes: A New Introduction to the Middle Byzantine Musical Notation*. Copenhagen: Museum Tusculanum Press, 2011.

Χαλδαιάκης, Αχιλλεύς. *Βυζαντινομουσικολογικά. Ιστορία*. Αθήνα: Ἄθως, 2014.